Project Name: Azeri
Book Name: Nehemiah
Email: Info@korpu.org
WebSite: www.korpu.org

نِحِمیا کئتابی

موقدّمه

«نِحِمیا» کئتابی، «سالنامه‌لر» و «عِزرا» کئتابلاری ائله یاخین رابئطه‌ده‌دئر. کئتابدا یهودئلرئن اوچونجو حئصّه‌سئنئن اسئرلئکدن اورشلئم شهرئنه قاییتماسیندان بحث اولونور. کئتابین باش قهرمانی اولان نِحِمیا، فارس پادشاهینین سارایینداا اوجا وظئفه صاحئبی، هم ده تارییا صمئمی قلبله باغلی بئر شخص ائدی. نِحِمیانین دَیَرلی کیفئیّتلرئندن بئری ده واخت‌بِواخت تارییا دوعا اتمه‌سی ائدی. او، چوخ فعّال آدام اولدوغونا گؤره، اسئرلئکدن قاییدان هموطنلرئنی تشوئق ادئب، اونلارین روحانی حیاتلارینا ائستئقامت ورئردی. تاری دا وعده‌لرئنه وفالی قالیب اؤز خالقینا کؤمک ادئردی.

کئتابین مضمونو:

اورشلئمه سیاحت ۱:۱–۲:۲۰
دووارین تئکئلمه‌سی ۱:۳–۶:۱۹
سئیاهی‌یا آلما ۱:۷–۷۳
خالقین روحانی اویانیشی ۱:۸–۱۱:۳۶
کاهئنلرئن و لاوئلی‌لرئن سئیاهی‌یا آلینماسی ۱:۱۲–۲۶
دووارین تقدئس ادئلمه‌سی ۱۲:۲۷–۴۳
معبدده عئبادتئن برپا اولونماسی ۱۲:۴۴–۴۷
نِحِمیانین قایدا‌ـقانونو برپا اتمه‌سی ۱:۱۳–۳۱

نِحمیانین اورشلیم اوچون نئگارانچیلیغی

۱ خَکَلیا اوغلو نِحمیانین سؤزلری:
من ائیئرمئنجی ائلده* کئسلِو آییندا
شوشَن قالاسیندا اولارکن ۲ قارداشلاریمدان
بئری خَنانی و یهودادان بعضی آداملار گلدئلر.
من اونلاردان اسئرلئکدن قاچیب قورتولان
یهودئلرله اورشلیم بارەده سوروشدوم. ۳ منه
بله ددئلر: «اسئرلئکدن قاچیب قورتولانلار
اورادا، وئلایتده بؤیوک مشقّت و خجالت
ائچئنده یاشاییرلار. اورشلیمئن دوواری
وئران اولوب، دروازالاری دا یاندیریلیبدیر.»
۴ بو سؤزلری اشئتدئکده اوتوروب آغلادیم.
گونلرله یاس توتدوم؛ گؤیلر تاریسینین
حوضوروندا اوروج توتوب دوعا ادئردئم.

نِحمیانین دوعاسی

۵ ددئم: «یالواریرام، ای گؤیلرئن تاریسی
رب! ای بؤیوک و زَهملی تاری کی، سنی
سِوَنلرله، امرلرئنه عمل ادنلرله اؤز عهدئنه
صادئق قالیب محبّت گؤرسدئرسن! ۶ قوی
قولاغین اشئتسئن، گؤزلرئن گؤرسون کی،
حوضوروندا ائندی اتدئیئم دوعانی اِشئدەسن.
گجه-گوندوز قوللارین اولان ائسرائیل
اؤولادلاری اوچون دوعا ادئب، سنه اتدئیئمئز
گوناهلاری اعتئراف ادئرم. من ده آتالاریم
دا گوناه اتمئشئک. ۷ سنه چوخ پئسلئک
اتمئشئک. قولون موسایا بویوردوغون امرلره،
قایدالارا و حؤکملره عمل اتمەمئشئک.
۸ قولون موسایا بویوردوغون سؤزو خاطیرلا
کی، دِمئشدئن: "اگر خیانت ادەسئنئز، سئزی
خالقلار آراسینا سَپَلَیەجیم. ۹ آمّا اگر منه طرف
دؤنەسئنئز و امرلرئمی توتوب اونلارا عمل
ادەسئنئز، گؤیلرئن او باشینا قووولسونوز
بِله، اورادان سئزی بئر یره ییغاجاغام. او
یره گتئرەجیم کی، آدیمی اورادا ساکئن
اتمَیه سچمئشم." ۱۰ اونلار سنئن قوللارین
و خالقیندیر کی، اونلاری بؤیوک قودرتله و
قووّتلی اَلئنله قورتاردین. ۱۱ یارب، یالواریرام،
بو قولونون دوعاسینا و او قوللارینین دوعاسینا
کی، سنئن آدینا احتئرام اتمکدن ذؤوق
آلیرلار، دئقّتله قولاق آس! بو گون قولونون
ائشئنی اوغورلو ات و بو کئشئنئن گؤزونده
اونا لوطف قازاندیر.»
من او واخت پادشاهین ساقئسی ائدئم.

اَرتَخشَستانین نِحمیانی اورشلیمه گؤندَرمەسی

۲ پادشاه اَرتَخشَستانین حاکئمئیّتئنئن
ائیئرمئنجی ائلی، نئسان آیی ائدی.
پادشاهین قاباغینا شراب قویولموشدو. من
شراب جامینی قالدیریب اونا وردئم. او
گونه قدر من هچ واخت اونون حوضوروندا
کَدَرلی گؤرونمەمئشدئم. ۲ پادشاه منه ددی:
«گرچی ناخوش دیئلسن، اوزون نئیه بله
قملی‌دئر؟ بو آنجاق اورَک قمی اولا بئلر.» او
واخت من چوخ قورخدوم. ۳ پادشاها ددئم:
«پادشاه همئشه صاغ اولسون! آتالاریمین دفن
ادئلدئیی شهر خارابالیغا دؤنوب، دروازالاری
دا یاندیریلیب. نجه قملی اولماییم؟» ۴ او
واخت پادشاه مندن سوروشدو: «مندن نه
ائستەیئرسن؟» من گؤیلرئن تاریسینا دوعا
اتدئم. ۵ و پادشاها جاواب وردئم: «اگر پادشاها
بو خوش گلئر و قولون سنئن گؤزونده لوطف
تاپیب، منی یهودایا، آتالاریمین دفن ادئلدئیی
شهره گؤندَر کی، اورانی تزەدن تئکئم.»
۶ ملکه ده پادشاهین یانیندا اوتورموشدو.
پادشاه مندن سوروشدو: «بو سفرئن نه

۱:۱ فارس پادشاهی اَرتَخشَستانین (ائرانین ائندئکی تاریخی ادبئیّاتلاردا: اَردشئر بابَکان) حاکئمئیّتئنئن ائیئرمئنجی ائلی نظرده توتولور.

KÖRPÜ Building Bridges with the Word

قدر چکر؟ نه واخت قاییداجاقسان؟» منی
گؤندَرمک پادشاها مقبول اولدو و من
قاییداجاغیم واختی موعیّن اتدئم. ۷سونرا
پادشاها ددئم: «اگر پادشاها خوش گلئر،
فَرات چاییئین قربئنده‌کی وئلایتلرئن والئلری
اوچون منه نامه‌لر ورئلسئن کی، یهودایا
چاتانا قدر منی وئلایتلرئندن کچئرتسئنلر.
۸هم ده پادشاهین مِشه نظارتچئسی آسافا
نامه گؤندَرئلسئن کی، تئر دوزَلتمک اوچون
معبدئن یانینداکی قالا دروازالارینا، شهرئن
دووارینا و ائقامتگاهیما آغاج ورسئن.» تارینین
مرحمتلی اَلی اوستومده اولدوغونا گؤره،
پادشاهدان نه ائسته‌دئم، منه وردی. ۹فَرات
چاییئین قربئنده‌کی والئلرئن یانینا گتدئم و
پادشاهین نامه‌لرئنی وردئم. پادشاه منئمله
بئرلئکده قوشون سرکرده‌لری ائله آتلی‌لار دا
گؤندَرمئشدی. ۱۰خورونلو سنبَلّط و عَمّونلو
مأمور طوبئیا بونو اشئتدئکده، ائسرائیل
اؤولادلارینین خِیئرئنه چالیشان بئر نفرئن
گلدئیئندن خوشلانمادیلار.

نِحمیانین داغیلمیش دووارلارا نظر سالماسی

۱۱اورشلئمه گلئب اورادا اوچ گون قالدیم.
۱۲گجه ائکن قالخیب یانیما بئر نچه آدام
آلدیم. هچ کسه آچمادیم کی، تاری اورشلئم
اوچون نه اتمک باره‌ده اوره‌یئمه نه قویوب.
مئندئیئمدن باشقا هچ بئر حیوان دا
گؤتورمه‌مئشدئم. ۱۳گجه دره دروازاسیندان
چیخیب اژداها قویوسونا و پِیئن دروازاسینا
طرف گتدئم، اورشلئمئن داغیدیلان
دووارلارینا و یاندیریلان دروازالارینا نظر
سالدیم. ۱۴سونرا چشمه دروازاسینا و پادشاه
حوووضونا طرف گتدئم، لاکئن مئندئیئم
حیوان او یرلردن کچه بئلمئردی. ۱۵بله‌جه
گجه وادی بویونجا چیخیب دوواری گؤزدن
کچئرتدئم. سونرا دؤنوب دره دروازاسیندان
گئردئم و گری قاییتدیم. ۱۶حؤکومت مأمورلاری
هارایا گتدئیئمی و نه اتدئیئمی بئلمئردئلر.
یهودئلره، کاهئنلره، اعیانلارا، مأمورلارا و آیری
وظئفه‌لی‌لره ده هچ بئر شی دانیشمامیشدیم.
۱۷سونرا اونلارا ددئم: «دوشدویوموز بو
پئس وضعئیّتی گؤرورسونوز؛ اورشلئم
خارابالیغا چِورئلئب، دروازالارینا دا اود
وورولوبدور. گلئن اورشلئمئن دووارینی
تزه‌دن تئکَک کی، بوندان آرتیق روسوایچیلیق
ائچئنده قالمایاق.» ۱۸اونلارا ددئم کی، نجه
تارینین مرحمتلی اَلی اوستومده ائدی و پادشاه
منه نه سؤزلر ددی. او واخت اونلار ددئلر:
«گلئن قالخاق، بورالاری تزه‌دن تئکَک.» بله‌جه
اونلار بو خیئرلی ائش اوچون اَل-بئر اولدولار.
۱۹لاکئن خورونلو سنبَلّط، عَمّونلو مأمور
طوبئیا و عَرب گِشِم بوندان خبر توتاندا،
بئزی اَله سالدیلار و تحقئر ادئب ددئلر: «بو
نه ائشدئر کی، ادئرسئنئز؟ مگر پادشاهین
ضئدّئنه عوصیان قالدیریرسینیز؟» ۲۰من
اونلارا جاواب ورئب ددئم: «گؤیلرئن تاریسی
ائشئمئزی اوغورلو اده‌جک. اونون قوللاری
اولان بئزلر قالخیب بورانی تئکه‌جیئک. سئزئن
ده اورشلئمده نه پاییئنیز، نه حاقّینیز، نه ده
آدینیز اولاجاق.»

دوواری تئکَنلر

۳ باش کاهئن اِلیاشئبله قارداشلاری
قالخیب قویون دروازاسینی تئکدئلر.
اونو تقدئس ادئب قاپی تایلارینی یرئنه
قویدولار. اونلار دوواری یوز بورجونه و
خَنه‌نِل بورجونه قدر تقدئس اتدئلر. ۲اِلیاشئبئن
یانینداکی حئصّه‌نی ده اَرئحا ساکئنلری
تئکدئلر. اونلارین یانیندا ائمری اوغلو زَکّور
تئکدی.
۳بالیقلار دروازاسینی هَسّنوعا اوغوللاری
تئکدئلر. اونلار تئرلری یرئنه قویدولار،
قاپی تایلارینی، رَزه‌لرئنی و چفته‌لرئنی یرئنه

تاخدیلار. ۴ اونلارین یانیندا دا حَقّوص اوغلو
اورئیا اوغلو مِرِموت تعمئر ائشلرئنی گؤردو.
مِرِموتون یانیندا مِشِزَبِل اوغلو بِرِکیا اوغلو
مِشولّام تعمئر ائشلرئنی گؤردو. اونلارین
یانیندا دا بَعَنا اوغلو صادوق تعمئر ائشلرئنی
گؤردو. ۵ صادوقون یانیندا تِقوعه ساکئنلری
تعمئر ائشلرئنی گؤردولر، لاکئن اورانین
اصئل‌زاده‌لری نظارتچئلرئن وردئیی ائشلره
بویون اَیمه‌دئلر.
۶ کؤهنه دروازاسینی پاسِه‌اَخ اوغلو
یویاداع و بِسودیا اوغلو مِشولّام تعمئر
اتدئلر. اونلار تئرلری یرئنه قویوب قاپی
تایلارینی، رَزه‌لری و چفته‌لری تاخدیلار.
۷ اونلارین یانیندا گئبعونلو مِلَطیا، مِرونوتلو
یادون، گئبعون و مئصپا ساکئنلری تعمئر
ائشلرئنی گؤردولر. مئصپا فَرات چاییینین
قربئنده‌کی تورپاقلارین والئسئنئن والئلئک
مکانی ائدی. ۸ اونلارین یانیندا دا زرگرلردن
خَرهَیا اوغلو اوزّیِال تعمئر ائشلرئنی
گؤردو. اوزّیِالئن یانیندا عطرئیّاتچی‌لاردان
بئری اولان خَنَنیا تعمئر ائشلرئنی گؤردو.
اونلار اورشلئمی گِنئش دووارا قدر تزه‌دن
تئکدئلر. ۹ اونلارین یانینداکی دوواری
خور اوغلو رِفایا تعمئر اتدی کی، اورشلئم
شهرئنئن یاری حئصّه‌سئنئن مأمورو ائدی.
۱۰ خَرومَف اوغلو یِدایا دا اونون یانیندا اؤز
اِوئنئن موقابئلئنده تعمئر ائشلرئنی گؤردو.
اونونلا یاناشی خَشَبنِیا اوغلو خَطّوش تعمئر
اتدی. ۱۱ خارئم اوغلو مَلکئیا و پَخَت‌مواَب
اوغلو خَشّوب آیری بئر ساحه‌نی و
تندئرلر بورجونو برپا اتدئلر. ۱۲ مَلکئیانین
و خَشّوبون یانیندا هَلّوخِش اوغلو شَلّوم
کی، اورشلئم شهرئنئن او بئری یاریسینین
مأمورو ائدی، قیزلاری ائله بئرلئکده تعمئر
اتدی.
۱۳ وادی دروازاسینی خانون و زانواَخ
ساکئنلری تعمئر اتدئلر. اونلار دروازانی
تئکئب قاپی تایلارینی، رَزه‌لرئنی و چفته‌لرئنی
یرئنه تاخدیلار. پیئن دروازاسینا قدر مئن
قول‌آچ* مسافه‌یه دوواری تعمئر اتدئلر.
۱۴ پیئن دروازاسینی بِیت‌هَکّرِم وئلایتئنئن
مأمورو رِکاب اوغلو مَلکئیا برپا اتدی. اورانی
تئکئب قاپی تایلارینی، رَزه‌لرئنی و چفته‌لرئنی
یرئنه تاخدی.
۱۵ چشمه دروازاسینی مئصپا وئلایتئنئن
مأمورو کول‌خوزه اوغلو شَلّون برپا اتدی.
اورانی تئکئب اوستونو اؤرتدو و قاپی
تایلارینی، رَزه‌لرئنی، چفته‌لرئنی یرئنه
تاخدی. او، پادشاه باغچاسینین یانیندا شِلَخ
حوووضونون دووارینی دا داوودون شهرئندن
اِنَن پئلّه‌کنه قدر تئکدی. ۱۶ شَلّوندان سونرا
عَزبوق اوغلو نِحِمیا کی، بِیت‌صور وئلایتئنئن
یاری حئصّه‌سئنئن مأمورو ائدی، دوواری
داوودون عایئله قَبئرلرئنئن قاباغینا، حوووضا و
ائگئدلر اِوئنه قدر تئکدی. ۱۷ اوندان سونرا دا
لاوئلی‌لر بانی اوغلو رِخومون رهبرلئیی آلتیندا
تعمئر اتدئلر. رِخومون یانیندا قِعئلا وئلایتئنئن
یاری حئصّه مأمورو خَشَبیا اؤز ایالتی اوچون
تعمئر ائشلرئنی گؤردو. ۱۸ خَشَبیادان سونرا
اونلارین قارداشلاری خِناداد اوغلو بَوّه‌یئن
نظارتی آلتیندا کی، قِعئلا وئلایتئنئن یاری
حئصّه مأمورو ائدی، تعمئر ائشلرئنی گؤردولر.
۱۹ اونون یانیندا یوشَع اوغلو عِزِر کی، مئصپا
وئلایتئنئن مأمورو ائدی، سئلاح آنبارینا
چیخان یولون قاباغیندان دووارین کونجونه
قدر باشقا ساحه‌نی تعمئر اتدی. ۲۰ اونون
یانیندا زَبّه‌ی اوغلو باروک دووارین کونجوندن
باش کاهئن اِلیاشئبئن اِوئنئن گئرئشئنه قدر
اولان باشقا بئر ساحه‌نی قیرتله تعمئر اتدی.
۲۱ اوندان سونرا حَقّوص اوغلو اورئیا اوغلو

۱۳:۳ تقرئبن ۴۵۰ متر

مِرِموت، اِلیاشیبئن اِوئنئن گئرئشئندن آخیرینا
قدر تعمئر اتدی. ۲۲ اوندان سونرا دا، او
اطرافلاردا یاشایان کاهئنلر تعمئر ائشلرئنی
گؤردولر. ۲۳ اونلاردان سونرا بِنیامئن و خَشّوب
اؤز اِولرئنئن یانینداکی ساحه‌نی تعمئر اتدئلر.
اونلاردان سونرا عَنانیا اوغلو مَعَسِیا اوغلو
عَزَریا اؤز اِوئنئن یانینداکی ساحه‌نی تعمئر
اتدی. ۲۴ عَزَریادان سونرا خِناداد اوغلو بئنّوی،
عَزَریانین اِوئندن دووارین کونج-بوجاغینا
قدر اولان ساحه‌نی تعمئر اتدی. ۲۵ اوزای
اوغلو پالال دووارین کونجوندن و پادشاهین
یوخاری ساراییندان ائره‌لی چیخان کشئکچی
حَیَطئنئن یانیندا اولان گؤزَتچی بورجوندن
باشلاییب تعمئر ائشلرئنی گؤردو. اوندان
سونرا پَرعوش اوغلو پِدایا ائله تعمئر اتدئلر.
۲۶ عوفِلده یاشایان معبد قوللوقچولاری
شرقه طرف سو دروازاسینین قاباغینا و
گؤزَتچی بورجونه قدر ساحه‌نی تعمئر اتدئلر.
۲۷ اونلارین یانیندا تِقوعه ساکئنلری بؤیوک
گؤزَتچی بورجوندن عوفِل دووارینا قدر آیری
بئر ساحه‌نی تعمئر اتدئلر.
۲۸ آت دروازاسینین یوخاری حئصّه‌سئنده
کاهئنلردن هر بئری اؤز اِوئنئن قاباغینی برپا
اتدی. ۲۹ کاهئنلردن سونرا ائمّر اوغلو صادوق
اؤز اِوئنئن قاباغینی تعمئر اتدی. اوندان سونرا
شرق قاپیسینین گؤزَتچئسی شِکَنیا اوغلو شِمَعیا
تعمئر ائشلرئنی گؤردو. ۳۰ اوندان سونرا شِلِمیا
اوغلو خَنَنیا و صالافین آلتینجی اوغلو خانون
باشقا بئر ساحه‌نی برپا اتدئلر. خَنَنیا و خانوندان
سونرا بِرِکیا اوغلو مِشولّام اؤز اِوئنئن قاباغینی
تعمئر اتدی. ۳۱ اوندان سونرا مَلکئیا آدلی بئر
زرگر معبد قوللوقچولارینین و تاجئرلرئن نظارت
دروازاسینین موقابئلئنده‌کی بئناسینا و دووارین
کونج طرفده‌کی یوخاری اوتاغا قدر ساحه‌نی
تعمئر اتدی. ۳۲ دووارین کونج طرفده‌کی
یوخاری اوتاغی ائله قویون دروازاسینین
آراسینی زرگرلر و تاجئرلر تعمئر اتدئلر.

دوشمنلر یهودئلری اَله سالیرلار

۴ سنبَلّط دووارى تئکدئیئمئز باره‌ده
اشئدنده قانی قارالدی، چوخ قضبلَندی
و یهودئلری اَله سالماغا باشلادی. ۲ او
هموطنلرئنئن و وارلی سامئره‌لی‌لرئن قاباغیندا
بله دئدی: «بو عاجئز یهودئلر نه ادئرلر؟ اونلار
بورانی تزه‌دن مگر قوراجاقلار؟ قوربان مگر
کسه بئلرلر؟ بو ائشی مگر بئر گونده قورتارا
بئلرلر؟ مگر بو یانمیش تورپاق وئرانه‌سئندن
تزه‌دن داشلار یارادا بئلرلر؟» ۳ اونون یانیندا
اولان عَمّونلو طوبئیا دئدی: «اگر تئکدئکلری
داش دووارین اوستونه بئر تولکو آتیلسا،
اونلارین داش دووارینی ییخاجاق.»

نِحمیانین دوعا ائله جاواب ورمه‌سی

۴ «اشئت، ای تاریمیز، گؤر بئزه نجه حقارتله
باخیرلار! حقارتلرئنی اؤز باشلارینا دوندَر
و اونلاری اسئرلئک تورپاغیندا تالانچیلارا
تسلئم ات. ۵ اونلارین تقصئرئنی عفو اتمه.
قوی گوناهلاری سنئن یادیندان چیخماسین!
چونکی اونلار بنّالاری روحدان سالیبلار.»

تعمئر ائشلرئنئن داوام اتدئرئلمه‌سی

۶ بله‌جه بئز دووارین تئکمه‌سئنه داوام
وردئک و اونون هر یری اوجالیغینین یاریسینا
قدر بئتئشدئرئلدی. چونکی خالق اورَکدن
چالیشیردی. ۷ سنبَلّط، طوبئیا، عربلر، عَمّونلولار،
و اَشدودلولار اورشلئم دووارینین تعمئر
ائشلرئنئن داوامینی و داغیدیلمیش یرلرئن
تئکئلدئیئنی اشئدنده چوخ حئرصلَندئلر.
۸ اونلارین هامیسی بئرلَشدئلر کی، گلئب
اورشلئمئن ضئدّئنه دؤیوشسونلر و اورادا
قارماقاریشیقلیق سالسینلار. ۹ لاکئن بئز
تاریمیزا دوعا اتدئک و اونلارین اوزوندن
اونلارین ضئدّئنه گجه-گوندوز گؤزَتچئلر
قویدوق. ۱۰ او زامان یهودادا دئیئلدی: «ائشله‌یَنلر

KOPPU Building Bridges with the Word

طاقتدن دوشوب، زئل-زئبئل حله ده چوخدور.
بئز اؤزوموز قادئر دیئلئک کی، بو دوواری
تزه‌دن تئکک.»
۱۱دوشمنلرئمئز دئلر: «گلئن اونلار بئلمه‌دن،
بئزی ده گؤرمه‌دن آرالارینا گئرئب اونلاری
اؤلدورَک و بو ائشی دایاندیراق.» ۱۲اونلارین
یانیندا یاشایان یهودئلر گلئب بئزه اون دفه
دئلر کی: «بئزه قوشولون، یوخسا سئزه هر
طرفدن هوجوم اده‌جکلر.» ۱۳بونا گؤره ده من
قیلینجلی، نئزه‌لی، اوخ-کامانلی آداملاری،
نسئل‌به‌نسئل، دوواریـن آرخاسینداکی لاپ
آشاغیداکی آچیق یرلره دوزدوم. ۱۴بـو
وضعئیّتی گؤرنـده، قالخیب اصئل‌زاده‌لره،
حؤکومت مأمورلارینا و خالقین قالانینا دئدئم:
«اونلاردان قورخمایین! بؤیوک و زَهملی ربّی
خاطیرلایین! سئز هموطنلرئنئز، اوغوللارینیز،
قیزلارینیز، آروادلارینیز و اِولرئنئز خاطئرئنه
ووروشون.»
۱۵دوشمنلرئمئز اشئتدی کی، بو ائش بئزه
معلوم اولوب، چونکی تاری اونلارین نئیّتئنی
بوشا چیخارتمیشدی. بونا گؤره هامیمیز
ائشئمئزه، دووارین تئکئلمه‌سئنه قاییتدیق. ۱۶او
گوندن سونرا آداملاریمین یاریسی تئکئنتئده
چالیشدی. یاریسی دا نئزه‌لری، قالخانلاری،
اوخ-کامانلاری توتوب زئرِه گِیدی. سرکرده‌لر
بوتون دووار تئکَن یهودا خالقینین آرخاسیندا
کشئک چکدئردئلر. ۱۷دوواری تئکَنلر و یوک
داشییان فحله‌لر بئر اَلی ائله ائش گؤروب، او
بئری اَلی ائله سئلاح توتوردولار. ۱۸بنّالارین
دا هر بئری قیلینجی بِلئنه باغلاییب دووار
تئکئردی. کَره‌نایچی دا منئم یانیمدا ائدی.
۱۹اصئلزاده‌لره، حؤکومت مأمورلارینا و خالقین
قالانینا دئدئم: «ائش چوخدور، تئکئنتی ساحه‌مئز
گِنئشدئر. بئز دووار اوستونده بئربئرئمئزدن
آیری‌یِیق، اوزاقداییق. ۲۰هارادا کَره‌نای سَسی
اِشئده‌سئنئز، اورایا، یانیمیزا ییغیلین. تاریمیز
بئزئم اوچون ووروشاجاق.»
۲۱بله‌جه، ائشئمئزی گؤردوک و خالقین
یاریسی گون چیخان واختدان اولدوزلار
گؤرونه قدر نئزه توتموشدو. ۲۲او واخت من
جاماعاتا دئدئم: «هر کس اؤز نؤکری ائله بئرلئکده
گجه‌نی اورشلئمده کچئرتسئن و گجه کشئکده
دوروب، گوندوز ده ائشله‌سئن.» ۲۳نه من، نه
هموطنلرئم، نه نؤکرلرئم، نه ده آرخامدا دایانان
کشئکچئلر، هچ پالتارلاریمیزی سویونمادیق.
سو باشینا گدنده ده سئلاح اَلئمئزده ائدی.

نِحمیانین عدالتسئزلئکله اوزلَشمه‌سی

۵ او زامان خالقین کئشئلری و آروادلاری
یهودی هموطنلرئندن بَرک شئکایت
اتمه‌یه باشلادیلار. ۲بعضئلری بله دیئردئلر:
«بئز، اوغوللاریمیز و قیزلاریمیز چوخوق.
بونا گؤره ده قویون تاخیل تاپاق کی، یِیئب
یاشایاق.» ۳بعضئلری ده بله دیئردئلر:
«قیتلیغین اوزوندن زَمئلرئمئزی، اوزوم
باغلاریمیزی و اِولرئمئزی گئروو قویوروق
کی، تاخیل تاپاق.» ۴بله دیئَنلر ده وار ائدی:
«پادشاهین زَمئلرئمئزه و اوزوم باغلاریمیزا
قویدوغو خراجی ورمک اوچون پول بورج
آلمیشیق. ۵ائندی بئزئمله هموطنلرئمئز
هَمَن نسئلدئر، اوشاقلاریمیز دا اونلارینکی
کئمی‌دئر. لاکئن باخ، بئز مجبوروق کی،
اوغوللاریمیزی و قیزلاریمیزی قول کئمی
ساتاق. آرتیق قیزلاریمیزدان بعضئلری بله
ساتیلیب. بئز چاره‌سئزئک، چونکی زَمئلرئمئز
و اوزوم باغلاریمیز آیریلارین اَلئنده‌دئر.»
۶من اونلارین شئکایت و بو ائتّهاملارینی
اشئدنده چوخ قضبلَندئم. ۷جئدّی دوشوندوکدن
سونرا اعیانلارلا حؤکومت مأمورلارینی تنبه
ادئب بله دئدئم: «قارداشلارینیزدان سَلَم پولو
آلیرسینیز.» اونلارین ضئدّئنه بؤیوک بئر ییغین
ییغدیم. ۸من اونلارا دئدئم: «بئز یاد اِللی‌لره
قول ساتیلان یهودی قارداشلارینیزی
گوجوموز چاتانا قدر ساتین آلمیشیق. ائندی

KÖPRÜ Building Bridges with the World

سئز قارداشلارینیزی ساتیرسینیز کی، اونلاری
تزه‌دن بئزه ساتسینلار؟» اونلار دِمَیه بئر سؤز
تاپمایيب ساکئت قالدیلار. ۹ گئنه دِدئم:
«اتدئیئنئز بو ائش یاخشی دیئل. مگر سئز
دوشمنلرئمئز اولان یادالِلی مئلّتلرئن
دانلاغیندان تاریمیزین حؤرمتئنده یاشامالی
دیئلسئنئز؟ ۱۰ من ده قارداشلاریم و نؤکرلرئمله
بئرلئکده اونلارا پول و تاخیل بورج ورئرم.
گلئن بو سَلَمچئلئیی دایاندیراق. ۱۱ خاهئش
ادئرم اله ائندی بو گون اونلارا زمئلرئنی،
اوزوم باغلارینی، زیتونلوقلارینی، اِولرئنی،
اونلاردان آلدیغینیز پولون، تاخیلین، تزه
شرابین و یاغین یوزده-بئر سَلَمئنی گری
قایتاراسینیز.» ۱۲ اونلار دِدئلر: «بئز بونلاری
قایتاراریق و داها اونلاردان هچ بئر شی طلب
اتمه‌رئک. سن نجه دیئرسن، بئز ده اِله
اده‌رئک.» من کاهئنلری چاغیردیم و بو سؤزه
عمل اده‌جکلری باره‌ده اونلارا آند ائچدئردئم.
۱۳ سونرا اَته‌یئمی سئلکَله‌یئب دِدئم: «قوی بو
سؤزه عمل اتمه‌یَن هر کسی تاری اِوئندن،
مال-مولکوندن بله‌جه سئلکَله‌سئن و او،
سئلکَله‌نئب بوشا چیخسین.» بوتون جاماعات
دِدی: «آمئن!» و ربّه حمد اتدئلر. سونرا
جاماعات بو سؤزه موطابئق عمل اتدئلر.

نِحِمیانین تمنّاسیز خئدمتی

۱۴ بوندان علاوه پادشاه اَرتَخشَستانین
حؤکمدارلیغینین ائیئرمئنجی ائلئندن اوتوز
ائکئنجی ائلئنه قدر، یهودا تورپاغینا والی
تعیئن ادئلدئیئم گوندن بَری، اون ائکی ائل
من و هموطنلرئم والئلره تعیئن اولونموش
آذوقه‌نی یمه‌دئک. ۱۵ امّا مندن اَوّلکی والئلر
خالقین اوستونده یوک اولموشدولار. اونلاردان
یمک و شرابدان علاوه قیرخ شِکِل* گوموش
آلیردیلار. حتّا او والئلرئن نؤکرلری ده خالقا
آغالیق ادئردئلر. لاکئن من تاری قورخوسونا
گؤره بله اتمئردئم. ۱۶ من اؤزومو بو دووارین
برپاسینا وقف اتدئم. بئز بئر زمی بِله، آلمادیق.
بوتون نؤکرلرئم اورایا، ائش باشینا ییغیلمیشدیلار.
۱۷ اطراف مئلّتلردن یانیمیزا گلنلردن علاوه،
یهودئلردن و مأمورلاردان دا یوز اَلّی آدام
سوفرَمده اوتوراردیلار. ۱۸ هر گون منئم اوچون
بئر اؤکوز، آلتی سچمه قویون و تویوقلار
گسئلردی. اون گوندن بئر جوربه‌جور شراب
بوللوقلا گتئرئلردی. لاکئن گئنه ده من والئلره
تعیئن اولونموش آذوقه‌نی طلب اتمئردئم،
اونسوز دا خالقین یوکو آغیر ائدی.
۱۹ ای تاریم، بو خالق اوچون اتدئیئم ائشلره
گؤره منی یاخشیلیقلا خاطیرلا!

دوشمنلرئن فَند ائشلَتمه‌سی

۶ دووارین تزه‌دن تئکدئیئمی و اورادا
دَلئک-دِشئیئن قالمادیغینی سنبَلّطه،
طوبئیایا، عرب گِشِمه و آیری دوشمنلرئمئزه
خبر وردئلر. گرچی حله او واختا قدر
دروازالارین قاپی تایلارینی یرئنه وورمامیشدیم.
۲ سنبَلّط و گِشِم یانیما آدام گؤندَرئب دِدئلر:
«گل اونون هامارلیغینداکی گندلرئن بئرئنده
گؤروشَک.» آمّا اونلار منه پئسلئک اتمک
نئیّتئنده ائدئلر. ۳ من اونلارین یانینا قاصئد
گؤندَرئب دِدئم: «بؤیوک بئر ائشله مشغولام و
اورایا اِنه بئلمه‌رم. بو ائشی قویوب یانینیزا
اِندئیئم مودّت عرضئنده ائش نه اوچون
دایانسین؟» ۴ اونلار یانیما دؤرد دفه بو خبری
گؤندَردئلر، من ده اونلارا هَمَن جاوابی وردئم.
۵ سنبَلّط بِشئنجی دفه نؤکرئنی هَمَن خبره
منئم یانیما یوللادی و اونون اَلئنده
مؤهورلَنمه‌مئش نامه وار ائدی. ۶ مکتوبدا بله
یازیلمیشدی: «آیری مئلّتلر آراسیندا سؤز
یاییلیب و گِشِم دیئر کی، سن و یهودئلر

۱۵:۵ تقریبن ۴۶۰ گرم

عوصیان اتمک نئیّتئنده ائمئشسئنئز. دوواری
دا بونا گؤره تئکئرمئشسئنئز. شایئعه‌لره گؤره
سن اونلارین پادشاهی اولماق ائسته‌یئرمئشسن.
۷اورشلئمده ده پیغمبرلر تعیئن ادئبسن کی،
اؤزون حاقّیندا جار چکئب دسئنلر: "یهودادا
پادشاه وار." ائندی بو سؤزلر پادشاها چاتاجاق.
بونا گؤره ده، گل، بو باره‌ده بئرلئکده
مصلحتلَشَک.» ۸او واخت من سنبَلّطئن یانینا
آدام گؤندَرئب ددئم: «ددئیئن شیلرئن هچ
بئری اولماییب، سن اونلاری اؤزوندن
چیخاردیرسان.» ۹چونکی هامی بئزی
قورخوتماغا چالیشیب دیئردی: «بو ائشدن
اَللری سویویاجاق و بو ائش باش توتمایاجاق.»
ای تاری، ائندی سن اَللرئمه قووّت ور!
۱۰من مِحِتَه‌بِل اوغلو دِلایا اوغلو شِمَعیانین
اِوئنه گتدئم. او، اِوئنه قاپانیب قالمیشدی. منه
ددی: «گل تارینین اِوئنده، معبدده گؤروشَک و
قاپیلارینی باغلایاق. چونکی سنی اؤلدورمَیه
آداملار گله‌جک. بلی، گجه ائکئن سنی
اؤلدورمیه گله‌جکلر.» ۱۱لاکئن ددئم: «منئم
کئمی آدام مگر قاچار؟ جانینی قورتارماق
اوچون مگر منئم کئمی بئر آدام معبدده
گئزله‌نَر؟ اصلا بله اتمه‌رم!» ۱۲بونو باشا
دوشدوم کی، شَمَعیانی تاری گؤندَرمه‌مئشدی.
بو پیغمبرلئک سؤزونو منئم ضئدّئمه اونا گؤره
دمئشدی کی، طوبئیا ائله سنبَلّط اونو پوللا
توتموشدولار. ۱۳او منی قورخوتماق اوچون
اوجرتله توتولموشدو کی، من ددئیئنی ادئب
گوناها باتیم. بله‌جه منی پئسله‌یئب حؤرمتدن
سالا بئلسئنلر.
۱۴ای تاریم، طوبئیا ائله سنبَلّطی، هم ده منی
قورخوتماق ائسته‌یَن نَبئیّه نوعَدیه‌نی و باشقا
پیغمبرلری بو عمل‌لرئنه گؤره یاددا ساخلا!

دووارین تئکئلمه‌سئنئن باشا چاتماسی

۱۵اِلول آیینین ائیئرمی بِشئنده، اَلّی ائکی
گون عرضئنده دووارین تئکئلمه‌سی باشا
چاتدی. ۱۶بوتون دوشمنلرئمئز، اطرافیمیزداکی
خالقلار بونو اشئدئب قورخدولار و جسارتلرئنی
اَلدن وردئلر؛ چونکی اونلار باشا دوشدولر کی،
بو ائش تاریمیزین کؤمه‌یی ائله ادئلئب.
۱۷هم ده او گونلر یهودانین اعیانلاری
طوبئیایا چوخ نامه گؤندَرئردئلر و طوبئیادان دا
اونلارا جاوابلار گلئردی. ۱۸یهودادا چوخ آدام
طوبئیا ائله باغلی قالاجاغینا آند ائچمئشدی.
چونکی طوبئیا آرَخ اوغلو شِکَنیانین دامادی
ائدی. هم ده طوبئیانین اوغلو یِهوخانان
بِرکیا اوغلو مِشولاّمین قیزینی آلمیشدی.
۱۹اعیانلار اونون یاخشی ائشلری حاقّیندا
منئم یانیمدا دانیشیردیلار و منئم سؤزلرئمی
اونا چاتدیریردیلار. طوبئیا منی قورخوتماق
اوچون نامه‌لر گؤندَردی.

۷ او زامان کی، دووار تئکئلئب
قورتارمیشدی و من قاپیلارین تایلارینی
وورموشدوم، قاپیچی‌لار، نغمه‌چئلر و لاوئلی‌لر
ده تعیئن اولونموشدو. ۲قارداشیم خَنانئنی و
قالا رئیسی خَنَنیانی اورشلئمه مأمور تعیئن
اتدئم. چونکی او بئر صادئق ائدی و تاریدان
باشقالاردان داها چوخ قورخوردو. ۳سونرا
اونلارا ددئم: «گون قیزانا قدر اورشلئمئن
دروازالاری آچیلماسین. آداملار اویاق اولدوغو
مودّت قاپیلاری باغلاییب قیفیللاسین. اورشلئمده
یاشایانلاردان دا کشئکچی تعیئن ادئن، قوی
هامی اؤز اِوئنئن قاباغیندا کشئک چکسئن.»

اسئرلئکدن یهودایا قاییدانلارین سئیاهیسی

(عِزرا ۲:۱–۱۷)

۴شهر گِنئش و بؤیوک ائدی، لاکئن ائچئنده
آدام آز ائدی. اِولر ده حله تئکئلمه‌مئشدی.
۵تاریم اوره‌یئمه سالدی کی، اعیانلاری،
حؤکومت مأمورلارینی و خالقی ییغیب
سئیاهی‌یا آلیم. سونرا ائلک قاییدانلارین نسئل
شجره‌لرئنئن سئیاهیسینی تاپیب، ائچئنده بله
بئر یازییا راست گلدئم: ۶«بابئل پادشاهی

نَبوکَدنِصّرئن آپاردیغی بو اسئرلر، یاشادیقلاری
وئلایتدن اورشلئمه و یهوداداکی اؤز شهرلرئنه
قاییتدیلار.» ۷اونلار زِروبّابئل، یوشَع، نِحِمیا،
عَزاریا، رَعَمیا، موردوکای، بئلشان، مئسپِرِت،
بئگوای، نِخوم، بَعَنا ائله گلدئلر.

اسئرلئکدن قاییدان ائسرایئللی‌لرئن سایی:

۸ پَرعوش اؤولادلاری ــ ۲۱۷۲ نفر؛
۹ شِفَطیا اؤولادلاری ــ ۳۷۲ نفر؛
۱۰ آرَخ اؤولادلاری ــ ۶۵۲ نفر؛
۱۱ یوشَع و یوآب نسلئندن پَخَت‌موآب
اؤولادلاری ــ ۲۸۱۸ نفر؛
۱۲ عِیلام اؤولادلاری ــ ۱۲۵۴ نفر؛
۱۳ زَتّو اؤولادلاری ــ ۸۴۵ نفر؛
۱۴ زَکّای اؤولادلاری ــ ۷۶۰ نفر؛
۱۵ بئنّوی اؤولادلاری ــ ۶۴۸ نفر؛
۱۶ ببه‌ی اؤولادلاری ــ ۶۲۸ نفر؛
۱۷ عَزگاد اؤولادلاری ــ ۲۳۲۲ نفر؛
۱۸ اَدونئقام اؤولادلاری ــ ۶۶۷ نفر؛
۱۹ بئگوای اؤولادلاری ــ ۲۰۶۷ نفر؛
۲۰ عادئن اؤولادلاری ــ ۶۵۵ نفر؛
۲۱ عاطِر، یعنی خئزقئیا اؤولادلاری ــ ۹۸ نفر؛
۲۲ خاشوم اؤولادلاری ــ ۳۲۸ نفر؛
۲۳ بِصای اؤولادلاری ــ ۳۲۴ نفر؛
۲۴ خارئف اؤولادلاری ــ ۱۱۲ نفر؛
۲۵ گئبعون ساکئنلری ــ ۹۵ نفر؛
۲۶ بیت‌لِحِم و نِطوَفا ساکئنلری ــ ۱۸۸ نفر؛
۲۷ عَناتوت ساکئنلری ــ ۱۲۸ نفر؛
۲۸ بِیت‌عَزماوِت ساکئنلری ــ ۴۲ نفر؛
۲۹ قئریَت‌یعه‌رئم، کِفئرا و بِعِروت ساکئنلری ــ
۷۴۳ نفر؛
۳۰ راما و گِبَع ساکئنلری ــ ۶۲۱ نفر؛
۳۱ مئکماس ساکئنلری ــ ۱۲۲ نفر؛
۳۲ بیت‌ائل و عای ساکئنلری ــ ۱۲۳ نفر؛
۳۳ آیری نِبو ساکئنلری ــ ۵۲ نفر؛
۳۴ آیری عِیلام اؤولادلاری ــ ۱۲۵۴ نفر؛
۳۵ خارئم اؤولادلاری ــ ۳۲۰ نفر؛
۳۶ اَرئحا ساکئنلری ــ ۳۴۵ نفر؛
۳۷ لود، خادئد و اونو ساکئنلری ــ ۷۲۱ نفر؛
۳۸ سِناعا ساکئنلری ــ ۳۹۳۰ نفر.

۳۹ کاهئنلر:
یوشَع نسلئندن یِدَعیا اؤولادلاری ــ ۹۷۳
نفر؛
۴۰ ائمّر اؤولادلاری ــ ۱۰۵۲ نفر؛
۴۱ پَشخور اؤولادلاری ــ ۱۲۴۷ نفر؛
۴۲ خارئم اؤولادلاری ــ ۱۰۱۷ نفر.

۴۳ لاوئلی‌لر: هودَویا نسلئندن یوشَعله
قَدمی‌اِل اؤولادلاری ــ ۷۴ نفر.
۴۴ نغمه‌چئلر: آساف اؤولادلاری ــ ۱۴۸ نفر.
۴۵ معبد قاپیچیلاری: شَلّوم اؤولادلاری،
عاطِر اؤولادلاری، طَلمون اؤولادلاری، عَقّوب
اؤولادلاری، خَطئطا اؤولادلاری، شوبای
اؤولادلاری ــ ۱۳۸ نفر.
۴۶ معبد قوللوقچولاری: صئخا اؤولادلاری،
خَصوفا اؤولادلاری، طَبّاعوت اؤولادلاری،
۴۷ قِروس اؤولادلاری، سئعا اؤولادلاری، پادون
اؤولادلاری، ۴۸ لِبانا اؤولادلاری، خَگابا اؤولادلاری،
شَلمه‌ی اؤولادلاری، ۴۹ خانان اؤولادلاری، گئدّل
اؤولادلاری، گَخَر اؤولادلاری، ۵۰ رِآیا اؤولادلاری،
رِصئن اؤولادلاری، نِقودا اؤولادلاری، ۵۱ گَزّام
اؤولادلاری، عوزّا اؤولادلاری، پاسِه‌آخ اؤولادلاری،
۵۲ بِصه‌ی اؤولادلاری، مِعونئم اؤولادلاری،
نِفئشسئم اؤولادلاری، ۵۳ بَقبوق اؤولادلاری، خَقوفا
اؤولادلاری، خَرخور اؤولادلاری، ۵۴ بَصلئت
اؤولادلاری، مِخئدا اؤولادلاری، خَرشا اؤولادلاری،
۵۵ بَرقوس اؤولادلاری، سئسِرا اؤولادلاری، تِمَخ
اؤولادلاری، ۵۶ نِصی‌آخ اؤولادلاری، خَطئفا
اؤولادلاری.

۵۷ سولیمانین اعیانلارینین نسلئندن: سوطه‌ی
اؤولادلاری، سوفِرِت اؤولادلاری، پِرئدا اؤولادلاری،
۵۸ یَعلا اؤولادلاری، دَرقون اؤولادلاری، گئدّل
اؤولادلاری، ۵۹ شِفَطیا اؤولادلاری، خَطّئل
اؤولادلاری، پوکِرِت‌حاصّبائم اؤولادلاری، آمون
اؤولادلاری. ۶۰ معبد قوللوقچولاری ائله سولیمانین
اعیانلارینین اؤولادلاری ـ جَمی ۳۹۲ نفر.

Köprü Building Bridges with the World

٦١ بونلاردیر اونلار کی، تِل‌مِلَخدن،
تِل‌خَرشادان، کِروبدان، اَدّاندان، ائمّردن
قاییتدیلار، آنجاق عایئله‌لرئنئن و نسئل‌لرئنئن
ائسرائیل اؤولادلاریندان اولدوغونو ثوبوت
اده بئلمئردئلر: ٦٢ دِلایا اؤولادلاری، طوبئیا
اؤولادلاری، نِقودا اؤولادلاری ـ ٦٤٢ نفر.
٦٣ کاهئنلردن: خوبایا اؤولادلاری، حَقّوص
اؤولادلاری، بَرزئل‌لەی اؤولادلاری کی،
گئلعادلی بَرزئل‌لەیئن قیزلاریندان آرواد
آلیب، قایین‌آتاسینین آدینی گؤتورموشدولر.
٦٤ بونلار نسئل شجره‌سئنی آختاردیلار، لاکئن
اؤز آدلارینی تاپا بئلمه‌دئلر و بونا گؤره ده
نجئس ساییلیب کاهئنلئکدن چیخاریلدیلار.
٦٥ والی اونلارا امر اتدی کی، اورئم و توممّیم*
ائشله‌دن بئر کاهئن اولماییناجا، اونلار لاپ
موقدّس یمکلردن یمه‌سئنلر.
٦٦ بوتون جاماعات بئرلئکده ٤٢٣٦٠ نفر
ائدی. ٦٧ بوندان باشقا ٧٣٣٧ نفر قول و کنئز،
٢٤٥ نفر کئشی و آروادان عئبارت نغمه‌چی
وار ائدی. ٦٨ بو آداملارین ٧٣٦ آتی، ٢٤٥
قاطیری،* ٦٩ ٤٣٥ دَوه‌سی، ٦٧٢٠ اِششه‌یی
وار ائدی.
٧٠ نسئل باشچیلارینین بعضئلری ائشئن
گؤرولمه‌سی اوچون ائعانه‌لر وردئلر. والی
خزئنه‌یه ١٠٠٠ دِرهم* قیزیل، ٥٠ لَیَنچه،
٥٣٠ کاهئن پالتاری وردی. ٧١ نسئل
باشچیلاریندان بعضئلری ائش اوچون خزئنه‌یه
٢٠٠٠٠ دِرهم قیزیل* و ٢٢٠٠ مئنا*
گوموش وردئلر. ٧٢ خالقین قالانلارینین
وردئکلری ٢٠٠٠٠ دِرهم* قیزیل، ٢٠٠٠
مئنا گوموش، و ٦٧ کاهئن پالتاری ائدی.
٧٣ کاهئنلر، لاوئلی‌لر، قاپیچیلارلا نغمه‌چئلر،
خالقین بعضئسی، معبد قوللوقچولاری و
بوتون ائسرائیللی‌لر اؤز شهرلرئنده یِرلَشدئلر.
یدّئنجی آی گلدئکده آرتیق ائسرائیللی‌لر اؤز
شهرلرئنده ائدئلر.

شرئعتئن اوخونماسی

٨ بوتون خالق بئر نفر کئمی سو
دروازاسینین قاباغیندا میدانا ییغیلدی.
خالق شرئعت شوناس عِزرادان سوروشدو
کی، ربّئن ائسرائیللی‌لره امر اتدئیی موسانین
شرئعت کئتابینی گتئرسئن. ٢ یدّئنجی آیین
بئرئنجی گونو کاهئن عِزرا بوتون جاماعاتین
حوضورونا، کئشئلرئن، آروادلارین و بوتون
اشئدئب آنلایا بئلَن آداملارین حوضورونا
گتئردی. ٣ عِزرا سو دروازاسینین قاباغینداکی
میداندا کئشئلرئن، آروادلارین و آنلاییب
بئلَنلرئن قاباغیندا، سحر آچیلاندان گون‌اورتایا
قدر، بو کئتابدان اوخودو. بوتون خالق شرئعت
کئتابینا قولاق آسدی. ٤ شرئعت شوناس عِزرا
بو ائش اوچون تاختادان دوزَلدئلمئش
اوجا کورسونون اوستونده دایاندی. اونون
صاغ طرفئنده مَتّئتیا، شِمَع، عَنایا، اوریّا،
خئلقئیا و مَعسِیا، سولوندا دا پِدایا، مئشائِل،
مَلکئیا، خاشوم، خَشبَدّانا، زِکَرئیّا و مِشولّام
دایانمیشدی. ٥ عِزرا بوتون خالقین گؤزو
قاباغیندا کئتابی آچدی، چونکی او بوتون

٦٥:٧ باش کاهئنئن اِفودوندا اولان ائکی قاپ. بونلاردان پوشک آتماق و تارینین ائسته‌دئیئنی بئلمک اوچون ائستئفاده اولونوردو.

٦٨:٧ بو آیه عِزرا کئتابیندان گؤتورولموشدور.

٧٠:٧ تقرئبن ٨/٥ کئلو

٧١:٧ تقرئبن ١٧٠ کئلو

٧١:٧ تقرئبن ١/٣ تون

٧٢:٧ تقرئبن ١٧٠ کئلو

RPL Building Bridges with the Word

خالقدان داها اوجادا دورموشدو. او کئتابی
آچاندا، بوتون خالق آیاغا قالخدی. ۶عِزرا
بؤیوک تارییا، ربّه حمد اتدی و بوتون خالق
اَللرئنی قالدیراراق «آمئن! آمئن!» دیئب جاواب
وردئلر. سونرا باش اَیدئلر و اوزو اوسته
یره دوشوب ربّه سجده قیلدیلار. ۷یوشَع،
بانی، شِربیا، یامئن، عَقّوب، شَبِتّه‌ی، هودئیا،
مَعَسِیا، قِلئطا، عَزَریا، یوزاباد، خانان، پِلایا، و
لاوئلی‌لر قانونو خالقا تشرئح اتدئلر. خالق دا
یرئنده دایانمیشدی. ۸اونلار تارینین شرئعت
کئتابینندان اوخویوب آیدینلاشدیردیلار
و معناسینی جاماعاتا تشرئح اتدئلر کی،
اوخونان متن باشا دوشولسون.
۹والی نِحِمیا، کاهئن و شرئعت شوناس
عِزرا و خالقی اؤیرَدن لاوئلی‌لر هامییا ددئلر:
«بو گون تارینیز رب اوچون موقدّس گوندور.
بونا گؤره ده ماتم توتوب آغلامایین.» چونکی
بوتون خالق شرئعتئن سؤزلرئنی اِشئدَرکَن
آغلاییردی. ۱۰نِحِمیا دا اونلارا ددی: «گدئن،
یاغلی یمک یيئن، شئرئن ائچکی ائچئن
و حاضیرلیق اتمه‌یَنلره ده پای گؤندَرئن،
چونکی بو گون رَبّئمئز اوچون موقدّسدئر.
کَدَرلَنمه‌يئن، چونکی ربّئن وردئیی شادلیق
سئزئن قووّتئنئزدئر.» ۱۱لاوئلی‌لر خالقی
ساکئت ادئب دیئردئلر: «ساکئت اولون،
چونکی بو گون موقدّسدئر. کَدَرلَنمه‌يئن.»
۱۲بوتون خالق يیئب-ائچمه‌یه، پایلار گؤندَرمَیه
و بؤیوک شَنلئک اتمه‌یه گتدی. چونکی خالق
اونا دیئلَنلری باشا دوشدو.

چارداقلار بایرامینین توتولماسی

۱۳ائکئنجی گون بوتون خالقین نسئل
باشچیلاری، کاهئنلر و لاوئلی‌لر شرئعت
شوناس عِزرانین یانینا ییغیلدیلار کی،
شرئعتئن سؤزلری باره‌ده فهم قازانسینلار.
۱۴ربّئن موسا واسئطه‌سی‌ائله بویوردوغو
قانوندا بو یازیپا راست گلدئلر کی،
ائسرائیللی‌لر یدّئنجی آیین بایرامیندا
چارداقلاردا یاشامالی‌دیرلار. ۱۵اونلار بوتون
شهرلرده و اورشلئمده بو خبری اعلان ادئب
یایدیلار: «تپه‌لره چیخین، یازیلدیغی کئمی
چارداق قورماق اوچون زیتون، ائیده، مَرسئن،
خورما و سیخ یارپاقلی آغاجلارین بوداقلارینی
اورایا آپارین.» ۱۶خالق چیخیب بوداق گتئردی،
هر کس اؤز اِوئنئن دامیندا، حَیَطئنده، تارینین
معبدئنئن حَیَطئنده، سو دروازاسینداکی میداندا
و اِفرایئم دروازاسینداکی میداندا اؤزلرئنه
چارداق دوزَلتدی. ۱۷بوتون اسئرلئکدن گری
قاییدان جاماعات چارداقلار قوروب اورادا
قالدیلار. اصلئنده نون اوغلو یوشَعئن
دؤوروندن بو گونه قدر ائسرائیللی‌لر بله
اتمه‌مئشدئلر. اورادا چوخ بؤیوک شادلیق
اولدو. ۱۸عِزرا بئرئنجی گوندن آخیرینجی
گونه قدر، هر گون، تارینین شرئعت کئتابیندان
اوخویوردو. اونلار یدّی گون بایرام کچئرتدئلر،
سکّئزئنجی گون ده قایدا-قانونا گؤره موقدّس
بئر ییغین قورولدو.

خالقین اوروجو و تؤوبه‌سی

۹ همئن آیین ائیئرمی دؤردونجو
گونو، ائسرائیللی‌لر اوروج توتاراق،
اَیئنلرئنده چول و باشلاری توز-تورپاق
ائچئنده ییغیلدیلار. ۲ائسرائیل اؤولادلاری
اؤزلرئنی بوتون یادالِلی‌لردن آییریب دوردو
و اؤز گوناهلارینی و آتالارینین تقصئرلرئنی
اعتئراف اتدی. ۳اونلار اولدوقلاری یرده
دایانیب، گونون دؤردده بئر حئصّه‌سئنی
تاریلاری ربّئن شرئعت کئتابیندان اوخودولار.
گونون دؤردده بئر حئصّه‌سئنی ده گوناهلارینی
اعتئراف ادئب، تاریلاری ربّه عئبادت اتدئلر.
۴یوشَع، بانی، قَدمی‌اِل، شِبَنیا، بونّی،
شِرِبیا، بانی و کِنانی لاوئلی‌لرئن پئلّه‌کَنئن
اوستونه قالخیب، تاریلاری ربّه اوجا سَسله
یالواردیلار. ۵سونرا لاوئلی‌لر، یوشَع، قَدمِل،

بانی، خَشَبنیا، شِرِبیا، هودئیا، شِبَنیا، و پِتَخیا
ددئلر: «آیاغا قالخین و ابدی اولان تاریئیز
ربّه حمد ادئن! قوی سنئن عئزّتلی آدین
موبارک اولسون و اتدئیئنئز بوتون حمدلردن،
شوکورلردن ده چوخ اوجالدیلسین! ۶رب
فقط سنسن، گؤیلر و گؤیلرئن لاپ گؤیونو و
بوتون گؤی جئسئملرئنی، یر اوزونو و اونون
بوتون مخلوقلارینی، دهنزلرئنی و ائچئنده‌کی
هر شیی سن یارادیبسان و هامیسینا حیات
ورئرسن. گؤی جئسئملری سنی پرستئش ادئر!
۷سن او رب تاریسان کی، ائبرامی سچئب
گلدانئلرئن اور شهرئندن چیخارتدین و اونا
ائبراهئم آدینی وردئن. ۸سن اؤز حوضوروندا
اونون اوره‌یئنی وفالی گؤردون. و اونونلا عهد
باغلادین کی، کَنعانلی‌لارین، خئتلی‌لرئن،
اِمورلولارین، پِرئزلی‌لرئن، یِبوسلولارین
و گئرگاشلی‌لارین دئیارینی اونا و اونون
اؤولادلارینا ورهسن. و وردئیئن وعده‌نی یرئنه
یتئرئبسن. چونکی سن صالحسن.
۹مئصئرده آتالاریمیزین ذلئل‌لئیئنی گؤردون
و قیرمیزی دهنزئن یانینداکی فریادلارینی
اشئتدئن. ۱۰سونرا فئرعونلا بوتون اعیانلارینا
و اؤلکه‌سئنئن بوتون خالقینا علامتلر و
مؤجوزه‌لر گؤرستدئن. چونکی مئصئرلی‌لرئن
آتالاریمیزا کئبئرلی رفتارلارینی گؤردون و
اؤزونه بئر آد آچدین، نجه کی، بو گوندور.
۱۱آتالاریمیزین قاباغیندا دهنزی یاردین، اله
کی، اونلار دهنزئن اورتاسیندا قورو یردن
کچئب گتدئلر. اونلاری تعقئب ادنلری
ده درئنلئکلره، جوشقون سولارا آتیلان بئر
داش کئمی آتدین. ۱۲آتالاریمیزا گوندوز
بولود دئره‌یی ائله، گجه‌لر ده اود دئره‌یی
ائله یول گؤرستدئن کی، گده‌جکلری یولو
نورلاندیراسان. ۱۳سئنا داغینین اوستونه اِنئب،
اونلارلا گؤیلردن دانیشدین. اونلارا عدالتلی
حؤکملر، دوغرو قانونلار، یاخشی قایدالار و
امرلر وردئن. ۱۴سن موقدّس سَبّت گونونو
اونلارا بئلدئردئن و قولون موسا واسئطه‌سی ائله
امرلری، قایدالاری و قانونو بویوردون.
۱۵آتالاریمیز آجاندا اونلارا گؤیلردن چؤرک
گؤندَردئن. سوسوز اولاندا اونلار اوچون
قایادان سو چیخارتدین. آتالاریمیزا بویوردون
کی، ورمه‌سئنی آند ائچدئیئن تورپاغا گئرئب
اونا صاحئب اولسونلار.
۱۶لاکئن آتالاریمیز تکبّورلو اولوب
دئکباشلیق اتدئلر و سنئن امرلرئنه قولاق
آسمادیلار. ۱۷ائطاعت اتمک ائستمه‌یئب،
سنئن اونلارین آراسیندا گؤرستدئیئن
حیرتلی عمل‌لرئنی یادا سالمادیلار؛ بله‌جه
دئکباشلیق ادئب، بئر باشچی تعیئن اتدئلر
کی، مئصئرده اولان نؤکرچئلئک حیاتلارینا
قاییتسینلار. لاکئن سن باغیشلاماغی سِوَن،
فیّاض، رحملی، گج قضبله‌نَن و بول محبّتلی
تاری اولدوغونا گؤره اونلاری ترک اتمه‌دئن.
۱۸حتّا اؤزلری اوچون تؤکمه دانا دوزَلدئب
"باخ، بو دا سنی مئصئردن چیخاردان تارین!"
ددئکلری زامان دا، بؤیوک کوفرلر اتدئکلری
زامان دا، ۱۹سن اؤز بؤیوک مرحمتئنده
اونلاری صحرادا تَک بوراخمادین. بولود
دئره‌یی گوندوز اونلاری ترک اتمه‌یئب
اونلارا گتدئکلری یولدا بَلَدچئلئک اتدی،
گجه‌لر ده اود دئره‌یئنی کی، گده‌جکلری
یولا ائشیق سالسین. ۲۰اؤز یاخشی روحونو
اونلارا وردئن کی، اونلارا تعلئم ورسئن.
ائسرائئل اؤولادلارینین آغیزلاریندان مانّانی
اسئرگمه‌دئن، سوسوز اولاندا اونلارا سو وردئن.
۲۱قیرخ ائل اونلاری صحرادا کؤگلتدئن و
اونلار هچ نه‌دَن کورلوق چکمه‌دئلر. نه
پالتارلاری کؤهنَله‌دی، نه آیاقلاری شئشدی.
۲۲اؤلکه‌لری و خالقلاری دا اونلارا تسلئم
اتدئن و تورپاقلارینی آرالاریندا بؤلوشدوردون.
اونلار خِشبون پادشاهی سئخونون اؤلکه‌سئنه
و باشان پادشاهی عوگون اؤلکه‌سئنه مالئک
اولدولار. ۲۳اؤولادلارینی دا گؤیده‌کی

اولـدوزلار قدر چوخالتدین. اونـلاری او
تورپاغا گتیردین کی، آتالارینا گئرئب اورایا
مالئک اولاجاقلارینی دِمئشدین. ۲۴اونلارین
اؤولادلاری او تورپاغا گئرئب مالئک اولدولار.
سن اورانین اهالئسئنی، یعنی کَنعانلی‌لاری
اونلارا تابع اتدئرئب پادشاهلارینی اؤلکه‌نئن
اهالئسی ائله برابر اونلارا تسلئم اتدئردئن کی،
او آداملارلا ائسته‌دئکلری کئمی رفتار اتسئنلر.
۲۵اونلار مؤحکملَنمئش شهرلری و برکتلی
تورپاغی اَله کچئرتدئلر. مال-دؤولَتله دولو
اِولـره، قازیلمیش قویولارا، اوزوم باغلارینا،
زیتونلوقلارا و بول-بول میوه آغاجلارینا
صاحئب اولـدولار. بله‌جه یِیئب دویـدولار،
کؤکَلدئلر و وردئیئن بؤیوک نعمتلرله کِف
اِله‌دئلر.
۲۶لاکئن اونلار ائطاعتسئزلئک ادئب سنئن
ضئدّئنه عاصی اولدولار. قانونونا آرخا چِوئردئلر،
سنه طرف دؤنمَک اوچون اونلارا ائخطار ورن
پیغمبرلرئنی اؤلدوردولر و بؤیوک کوفرلر اتدئلر.
۲۷او واخت سن اونـلاری دوشمنلرئن اَلئنه
تسلئم اتدئن. دوشمنلری ده اونلارا ظولم
اتدئلر. لاکئن دارلیق واختلاریندا سنه فریاد
ادنده، سن اونلاری گؤیلردن اشئتدئن و اؤز
بؤیوک مرحمتئنه گؤره اونلارا قورتاریجی‌لار
گؤندَردئن. اونلار دا ائسرایئللی‌لری دوشمن
اَلئندن قورتاردیلار. ۲۸لاکئن راحات اولان
کئمی گئنه سنئن حوضوروندا پئس ائشلر
گؤردولر. بونا گؤره ده سن اونلاری دوشمنلرئنه
تسلئم اتدئن، دوشمنلری ده اونـلارا حاکئم
اولدولار. اونلار گئنه ده سنه فریاد اتدئلر، سن
اونـلاری گؤیـلردن اشئدئب، اؤز مرحمتئنه
گؤره دفه‌لرله اونلاری قورتاردین. ۲۹اونلارا
ائخطار وردئـن کی، سنئن قانونونا طرف
دؤنسونلر. آمّا گئنه ده تکبّورلو اولوب امرلرئنه
قولاق آسمادیلار و حؤکملرئنی پوزوب گوناه
اتدئلر. حال‌بوکی او حؤکملره عمل ادن هر
کس حیات تاپار. اونـلار عئنادکارلیقلا سنه
آرخا چِوئرئب، دئکباشلیق و ائطاعتسئزلئک
اتدئلر. ۳۰لاکئن سن ائللر بویو اونلارلا صبئرله
رفـتـار اتـدئـن. اؤز روحـونـلا، پیغمبرلرئن
واسئطه‌سی‌ائله اونلارا ائخطار وردئن. لاکئن
گئنه ده قولاق آسمادیلار. اونا گؤره ده سن
اونـلاری اؤلکه‌لرئن خالقلارینا تسلئم
اتدئن. ۳۱لاکئن سن بؤیوک مرحمتئنه گؤره
ائسرایئللی‌لری محو اولماغا قویمادین،
اونلاری ترک اتمه‌دئن، چونکی سن فیّاض و
رحملی تاریسان.
۳۲ائندی ای عهدئنه صادئق اولان، بؤیوک،
قودرتلی، زهملی تاریمیز! آشور پادشاهلارینین
دؤورونـدن بو گونه قدر بئزئم چکدئیئمئز
پادشاهلاریمیزین، آغالاریمیزین، کاهئنلرئمئزئن،
پیغمبرلرئمئزئن، آتالاریمیزین و خالقینین
چکدئیی بوتون عذاب-اَذیّت سنئن گؤزونده
کئچئک گؤرونمه‌سئن. ۳۳سن باشیمیزا گلن
هر ائشده بئزئمله عادئل اولوبسان، بئزئمله
وفالی رفتار ادئبسن؛ آمّا بئز شرارت اتمئشئک.
۳۴چونکی پادشاهلاریمیز، رئیسلرئمئز،
کاهئنلرئمئز، آتالاریمیز سنئن قانونونو
ساخلامایبلار. سنئن امرلرئنه و وردئیئن
ائخطارلارا قولاق آسماییبلار. ۳۵اونلار اؤز
اؤلکه‌لرئنده وردئیئن بؤیوک نعمتلر ائچئنده،
گِنئش، برکتلی تورپاقدا بِله، سنه قوللوق
اتمه‌دئلر و پئس عمل‌لرئندن اَل چکمه‌دئلر.
۳۶باخ، بو گون بئز نؤکرئک. آتالاریمیزا
میوه‌سئنی و گؤزل محصولونو یمک اوچون
وردئیئن او تورپاقدا بئز نؤکرچئلئک ادئرئک.
۳۷اونون بول محصولو گوناهیمیز اوچون
اوستوموزده حؤکم سورَن پادشاهلارا نصئب
اولور. بئزئم بدنلرئمئزه ده، حیوانلاریمیزا دا
ائسته‌دئکلری کئمی حؤکم سورورلر. بئز
بؤیوک دارلیقداییق.
۳۸بوتون بونلارا گؤره سنئنله یازیلی بئر
عهد باغلاییریق. رئیسلرئمئز، لاوئلی‌لرئمئز و
کاهئنلرئمئز ده بو عهدی مؤهورله‌یئرلر.»

عهدی مؤهورله‌یَنلرئن سئیاهیسی

۱۰
عهدی مؤهورله‌یَنلر بونلار ائدئلر:
خَکَلیا اوغلو والی نِحِمیا، صئدقئیا.
۲ سِرایا، عَزَریا، اِرمیا، ۳ پَشخور، اَمَریا، مَلکئیا،
۴ خَطّوش، شِبَنیا، مَلّوک، ۵ خارئم، مِرِموت،
عوبَدیا، ۶ دانیال، گئنّتون، باروک، ۷ مِشولّام،
اَبئیا، مئیامئن، ۸ مَعَزیا، بئلگای، شِمَعیا. بونلار
کاهئنلر ائدئلر.
۹ لاوئلی‌لر: اَزَنیا اوغلو یوشَع، خِناداد
اؤولادلاریندان بئنّوی و قَدمی‌اِل، ۱۰ اونلارین
قارداشلاری شِبَنیا، هودئیا، قِلئطا، پِلایا، خانان،
۱۱ مئکا، رِحوب، خَشَبیا، ۱۲ زَکّور، شِرِبیا،
شِبَنیا، ۱۳ هودئیا، بانی، بِنئنو.
۱۴ خالقین باشچیلاری: پَرعوش، پَخَت‌موآب،
عِیلام، زَتّو، بانی، ۱۵ بونّی، عَزگاد، بِبه‌ی،
۱۶ اَدونئیا، بئگوای، عادئن، ۱۷ عاطِر، خئزقئیا،
عَزّور، ۱۸ هودئیا، خاشوم، بِصای، ۱۹ خارئف،
عَناتوت، نِبای، ۲۰ مَگپئعاش، مِشولّام، خِزئر،
۲۱ مِشِزِبِل، صادوق، یَدّوعَع، ۲۲ پَلَطیا، خانان،
عَنایا، ۲۳ هوشِعه، خَنَنیا، خَشّوب، ۲۴ هَلّوخِش،
فِلحا، شوبئق، ۲۵ رِحوم، خَشَبنا، مَعَسِیا، ۲۶ اَخئیا،
خانان، عانان، ۲۷ مَلّوک، خارئم، بَعَنا.
۲۸ قالان خالق، کاهئنلر، لاوئلی‌لر، معبد
قاپیچیلاری، نغمه‌چئلر، معبد قوللوقچولاری،
تارینین قانونونا گؤره اطراف خالقلاردان
آیریلان هر کس آروادلاری، آغلی گسن
اوغوللاری و قیزلاری ائله برابر ۲۹ هموطنلری
و اعیانلاری ائله بئرلَشدئلر و آند ائچدئلر کی،
تارینین قولو موسانین اَلی ائله وردئیی شرئعته
موطابئق یاشاسینلار و پروردئگاریمیز ربّئن
بوتون امرلرئنی، حؤکملرئنی و قایدالارینی
رئعایت اتسئنلر. آند ائچئب عمل اتمه‌یَن هر
کسه لعنت قویدولار. ۳۰ آند ائچدئک کی،
قیزلاریمیزی اؤلکه‌نئن خالقلارینا ورمه‌یئب
اونلارین قیزلارینی اؤز اوغوللاریمیزا
آلمایاجاغیق. ۳۱ اؤلکه‌نئن خالقلاریندان دا
کی، بئزه سَبّت گونونده اشیا و تاخیل گتئرئب
ساتیرلار، سَبّت گونو و یا آیری موقدّس بئر
گونده اونلاردان هچ نه آلمایاجاغیق. یدّی
ائلده بئر دفه تورپاغی دئنجه قویاجاغیق و
بوتون بورجلاری لَغو اده‌جیئک.
۳۲ بویونا آلدیق کی، ائلده شِکِلئن اوچده
بئر حئصّه‌سئنی تاریمیزین معبدئنئن خئدمتی
اوچون وِرَک. ۳۳ بو پول تقدئم چؤرکلری،
دائمی تاخیل تقدئمی، دائمی یاندیرما
قوربانی، سَبّت گونلری، تزه آی مراسئملری
و آیری بایراملار، موقدّس شیلر، ائسرائیل
اؤولادلارینین گوناهینی کفّاره اتمک اوچون
گوناه قوربانلاری و تاریمیزین معبدئنئن آیری
ائشلری اوچوندور.
۳۴ بئز کاهئنلر، لاوئلی‌لر و خالق هر ائل
موعَیّن واختدا تاریمیزین معبدئنی اودونلا
تأمئن اتمک اوچون آتالاریمیزین نسئل‌لرئنه
گؤره پوشک آتدیق. بو اودونلار شرئعتده
یازیلدیغی کئمی تاریمیز ربّئن قوربانگاهیندا
یاندیریلمالی ائدی. ۳۵ هر ائل تورپاغیمیزین
ائلک محصولونو و هر جور آغاجین نوبارینی
ربّئن معبدئنه آپارمالی‌ییق. ۳۶ شرئعتده
یازیلدیغی کئمی ائلک دوغولان اوغوللاریمیزی،
حیوانلاریمیزی، مال-حیوان و قویون-
کچئمئزی تاریمیزین معبدئنه، اورادا خئدمت
ادن کاهئنلرئن یانینا گتئرمه‌لی‌یئک. ۳۷ هم ده
خمئرئمئزئن، تاخیل تقدئملرئمئزئن، هر جور
آغاجلاریمیزین میوه‌سئنئن، تزه شرابلاریمیزین،
زیتون یاغیمیزین نوبارینی کاهئنلره، تاریمیزین
معبدئنئن آنبارلارینا، تورپاق محصوللاریمیزین
اوندا بئرئنی ده لاوئلی‌لره گتئرمه‌لی‌یئک.
چونکی ائشله‌دئیئمئز بوتون شهرلرده اوندا بئر
حئصّه‌سئنی لاوئلی‌لر آلیرلار. ۳۸ لاوئلی‌لر اوندا
بئر حئصّه‌سئنی آلارکَن هارون اوغوللاریندان
اولان کاهئن اونلارلا اولاجاق. لاوئلی‌لر ده
آلاجاقلاری اوندا بئر حئصّه‌نئن اوندا بئرئنی
تاریمیزین معبدئنه، آنبار اوتاقلارینا آپاراجاقلار.

۳۹چونکی ائسرائیللی‌لر و لاوئلی‌لر تاخیلین،
تزه شرابین و زیتون یاغینین تقدئملرئنی آنبار
اوتاقلارینا گتئرمه‌لی‌دئرلر. اورادا موقدّس
مکانین قابلاری، خئدمت ادن کاهئنلر، معبد
قاپیچیلاری و نغمه‌چئلر اولاجاق. بله‌جه بئز
تاریمیزین معبدئنه لاقید اولمایاجاغیق.

اورشلئمئن ساکئنلری

(۱سال. ۳:۹–۲۷)

۱۱ خالقین رئیسلری اورشلئمده
یرلَشدئلر. خالقین یرده قالانی
دا پوشک آتدی کی، هر اون نفردن بئری
یاشاماق اوچون اورشلئمه، بو موقدّس شهره
گتسئن، او بئری دوقّوزو دا او بئری شهرلرده
یاشاسین. ۲خالق اورشلئمده اؤز گؤیلو ائله
یاشاماغا گِدنلرئن هامیسینا برکت وردی.
۳اورشلئمده یرلَشَن وئلایت باشچیلاری
بونلاردیر. آنجاق بعضی ائسرائیللی‌لر،
کاهئنلر، لاوئلی‌لر، معبد قوللوقچولاری و
سولیمانین اعیانلارینین اوغوللاری یهودا
شهرلرئنده، هر کس اؤز شهرئنده‌کی مولکونده
یرلَشدی. ۴یهودا و بِنیامئن اؤولادلاریندان
بعضئلری ده اورشلئمده ساکئن اولدولار.
یهودا اؤولادلاریندان: پِرِص نسلئندن
مَخَلِه‌لِل اوغلو شِفَطیا اوغلو اَمَریا اوغلو زِکَرئیّا
اوغلو عوزّئیا اوغلو عَتایا، ۵و شِلا نسلئندن
زِکَرئیّا اوغلو یویاریب اوغلو عَدایا اوغلو خَزایا
اوغلو کول‌خوزه اوغلو باروک اوغلو مَعَسِیا.
۶پِرِص اؤولادلاریندان اورشلئمده یرلَشَنلر
۴۶۸ نفر ائگئد آدام ائدئلر.
۷بِنیامئن اؤولادلاری بونلاردیر: اِشَعیا
اوغلو ائتی‌اِل اوغلو مَعَسِیا اوغلو قولایا اوغلو
پِدایا اوغلو یوعِد اوغلو مِشولّام اوغلو سَلّو
۸و اوندان سونرا گَبّه‌ی و سَلّه‌ی؛ ۹۲۸ نفر.
۹زئکری اوغلو یوعِل اونلارین رهبری ائدی،
هَسّنوعا اوغلو یهودا دا شهرئن والی موعاوئنی
ائدی.

۱۰کاهئنلردن: یویاریب اوغلو یِدَعیا، یاکئن،
۱۱اَخئطوب اوغلو مِرایوت اوغلو صادوق
اوغلو مِشولّام اوغلو خئلقئیا اوغلو تارینین
معبدئنئن باشچیسی سِرایا ۱۲و معبدده ائش
گؤرَن قوحوملاری؛ ۸۲۲ نفر؛ مَلکئیا اوغلو
پَشخور اوغلو زِکَرئیّا اوغلو اَمصی اوغلو پِلَلیا
اوغلو پِروخام اوغلو عَدایا ۱۳و اونون نسئل
باشچیسی اولان قوحوملاری؛ ۲۴۲ نفر؛ ائمّر
اوغلو مِشئل‌لِموت اوغلو اَخزه‌ی اوغلو عَزه‌رِل
اوغلو عَمَشسه‌ی ۱۴و اونون قارداشلاری؛
۱۲۸ نفر ائگئد دؤیوشچو. هَگّدولئم اوغلو
زَبدی‌اِل اونلارین رهبری ائدی.
۱۵لاوئلی‌لردن: بونّی اوغلو خَشَبیا اوغلو
عَزرئقام اوغلو خَشّوب اوغلو شِمَعیا.
۱۶لاوئلی‌لرئن باشچیلاریندان شَبّته‌ی و یوزاباد
تارینین معبدئنئن بایر ائشلرئنی ائداره
ادئردئلر. ۱۷آساف اوغلو زَبدی اوغلو مئکا
اوغلو مَتّنه‌ی شوکور دوعاسینی اوخویان معبد
نغمه‌چئلرئن دسته رهبری و قارداشلاریندان
بَقبوقیا اونون موعاوئنی ائدی. یِدوتون اوغلو
گالال اوغلو شَمّوعه اوغلو اَبدا دا وار ائدی.
۱۸موقدّس شهرده یاشایان بوتون لاوئلی‌لر
۲۸۴ نفر ائدئلر.
۱۹معبد قاپیچیلاری عَقّوب، طَلمونلا
قارداشلاری دروازالاردا کشئک چَکَنلر، ۱۷۲
نفر ائدئلر.
۲۰ائسرائیللی‌لرئن، کاهئنلرئن، لاوئلی‌لرئن
یرده قالانلاری بوتون یهودا شهرلرئنده
یاشاییردیلار. هر کس اؤز مولکونده
یاشاییردی.
۲۱لاکئن معبد قوللوقچولاری عوفِلده
یاشاییردیلار. صئخا و گئشپا اونلارا رهبرلئک
ادئردی.
۲۲تارینین معبدئنده‌کی عئبادته نغمه‌چئلر
آساف اؤولادلاریندان مئکا اوغلو مَتّنه‌ی اوغلو
خَشَبیا اوغلو بانی اوغلو عوزّی اورشلئمده
لاوئلی‌لرئن رهبری ائدی. ۲۳بو نغمه‌چئلر

KÖPRÜ Building Bridges with the Word

پادشاهین فرمانینا تابع ائدئلر و هر گون
وظئفه‌لرئنی موعَیّن ادن امرلری یرئنه یتئرئردئلر.
۲۴ یهودا اوغلو زِراخ اؤولادلاریندان مِشِزه‌بِل
اوغلو پِتَخیا ائسرایئل خالقینین عومومی
ائشلرئنده فارس پادشاهینا کؤمک ادئردی.

باشقا شهرلرده یاشایانلار

۲۵ گندلره و زَمئلرئنه گلئنجه، یهودا
اؤولادلاریندان بعضئلری قئریَت اَربَعله
قصبه‌لرئنده، دئبونونلا قصبه‌لرئنده،
یِقَبصِه‌اِل‌له گندلرئنده، ۲۶ یِشوعدا، مولادادا،
بیت‌پِلِطده، ۲۷ خَصَرشوعالدا و بئر شئبا ائله
قصبه‌لرئنده، ۲۸ صئقلَگده، مِکونا قصبه‌لرئنده،
۲۹ عِین‌رئمّوندا، صورعادا، یَرموتدا، ۳۰ زانواَخده،
عَدوللاملا گندلرئنده، لاکئشله زَمئلرئنده، عَزِقا
ائله قصبه‌لرئنده قالدیلار. یاشادیقلاری منطقه
بئرشئبادان خئنّوم دره‌سئنه قدر ائدی.
۳۱ بِنیامئن اؤولادلاری گِبعدن باشلاییب
مئکماسلا عیادا، بِیت‌ائل‌له قصبه‌لرئنده،
۳۲ عَناتوتدا، نوبدا، عَنانیادا، ۳۳ خاصوردا، رامادا،
گئتّایئمده، ۳۴ خادئدده، صِبوعئمده، نِبَلّاطدا،
۳۵ لوددا، اونودا و صَنَتکارلار دره‌سئنده مسکن
سالدیلار. ۳۶ یهودادا‌کی لاوئلی‌لرئن بعضی
بؤلمه‌لری، بِنیامئن اراضئسی اوچون آیریلدی.

زِروبّابئل‌له گلن کاهئنلر و لاوئلی‌لر

۱۲ سِئَلتی‌اِل اوغلو زِروبّابئل و
یوشَعله قاییدان کاهئنلر و
لاوئلی‌لر بونلار ائدئلر: سِرایا، اِرمیا، عِزرا،
۲ اَمَریا، مَلّوک، خَطّوش، ۳ شِکَنیا، رِخوم، مِرموت،
۴ عئدّو، گئنّتوی، اَبئیا، ۵ مئیامئن، مَعَدیا، بئلگا،
۶ شِمَعیا، یویارئب، یِدَعیا، ۷ سَلّو، عاموق،
خئلقئیا، یِدَعیا. بونلار یوشَعئن دؤورونده
کاهئنلرئن و قارداشلارینین باشچیلاری ائدئلر.
۸ لاوئلی‌لر: یوشَع، بئنّوی، قَدمی‌اِل، شِربیا،
یهودا، مَتّنه‌ی. مَتّنه‌ی قارداشلاری ائله
بئرلئکده شوکور نغمه‌لری اوچون مسعولیّت
داشی‌ییردی. ۹ اونلارین قارداشلاری بَقبوقیا ائله
عونّی عئبادته اونلارین قاباغیندا دوردولار.
۱۰ یوشَعدن یویاقئم گلدی، یویاقئمدن
اِلیاشئب گلدی، اِلیاشئبدن یویاداع گلدی.
۱۱ یویاداعدان یوناتان گلدی، یوناتاندان
یَدّوعَع گلدی.
۱۲ یویاقئمئن دؤورونده نسئل باشچیلاری
اولان کاهئنلر بونلار ائدئلر: سِرایا نسلئندن
مِرایا، اِرمیا نسلئندن خَنَنیا، ۱۳ عِزرا نسلئندن
مِشولّام، اَمَریا نسلئندن یِهوخانان، ۱۴ مَلّوک
نسلئندن یوناتان، شَبَنیا نسلئندن یوسئف،
۱۵ خارئم نسلئندن عَدنا، مِرایوت نسلئندن
خِلقای، ۱۶ عئدّو نسلئندن زِکَریّا، گئنّتون
نسلئندن مِشولّام، ۱۷ اَبئیا نسلئندن زئکری،
مئنیامئن نسلئندن، موعَدیا نسلئندن پئلطای،
۱۸ بئلگا نسلئندن شَمّوعه، شِمَعیا نسلئندن
یَهوناتان، ۱۹ یویارئب نسلئندن مَتّنه‌ی، یِدَعیا
نسلئندن عوزّی، ۲۰ سَلّه‌ی نسلئندن قَلّای،
عاموق نسلئندن عِبِر، ۲۱ خئلقئیا نسلئندن
خَشَبیا، یِدَعیا نسلئندن نِتَه‌نِل.
۲۲ اِلیاشئب، یویاداع، یوخانان و یَدّوعَعئن
گونلرئنده لاوئلی نسئل باشچیلاری و کاهئنلر
فارس پادشاهی داریوشون حؤکمرانلیغی
زامان قید ادئلمئشدئلر. ۲۳ لاوئلی نسئل
باشچیلاری، اِلیاشئب اوغلو یوخانانین
گونلرئنه قدر سالنامه‌لر کئتابیندا یازیلدی.
۲۴ لاوئلی‌لرئن باشچیلاری خَشَبیا، شِربیا و
قَدمی‌اِل اوغلو یوشَع بئر طرفده، قارداشلاری
دا او بئری طرفده دایانیب تاری آدامی
داوودون تشرئحئنه موطابئق بئربئرئنئن
جاوابیندا حمدلر و شوکورلر ادئردئلر.
۲۵ مَتّنه‌ی، بَقبوقیا، عوبَدیا، مِشولّام، طَلمون
و عَقّوب قاپیچیلیق ادئب دروازالارداکی
آنبارلاری قورویوردولار. ۲۶ بونلار یوصاداق
اوغلو یوشَع اوغلو یویاقئمئن گونلرئنده، والی
نِحِمیا و شرئعت شوناس کاهئن عِزرانین
دؤورونده یاشاییردیلار.

KÖPRU Building Bridges with the Word

اورشلئم دووارینین تقدئس ادئلمه‌سی

۲۷اورشلئم دووارینین تقدئس‌اتمه مراسئمئنده
لاوئلی‌لر یاشادیقلاری هر یردن چاغیریلیب
اورشلئمه گتئرئلدئلر کی، تقدئس اتمه
مراسئمئنی شادلیقلا، شوکورله، نغمه‌لرله،
سئنج، چنگ و طنبورلار کچئرتسئنلر.
۲۸اورشلئمئن اطرافینداکی ساحه‌دن و
نِطوَفالی‌لارین کندلرئندن، ۲۹بیت‌گئلگالدان
و گِبَعله عَزماوِت چؤللرئندن نغمه‌چئلر
ییغیلدیلار. چونکی نغمه‌چئلر اورشلئم
اطرافیندا اؤزلری اوچون کندلر تئکمئشدئلر.
۳۰کاهئنلر و لاوئلی‌لر اؤزلرئنی طاهئر
اتدئلر، خالقی، دروازالاری و دوواری دا طاهئر
اتدئلر.
۳۱او واخت من یهودا رئیسلرئنی دووارین
اوستونه چیخارتدیم و شوکور نغمه‌لری
اوخویان ائکی بؤیوک دسته تعیئن اتدئم.
اونلاردان بئری دووارین اوستو ائله صاغ
طرفدن پیئن دروازاسینا طرف گدئردی.
۳۲اونلارین دالینجا هوشَعیا و یهودا رئیسلرئنئن
یاریسی، ۳۳عَزَریا، عِزرا، مِشولّام، ۳۴یهودا،
بِنیامئن، شِمَعیا، اِرمیا، ۳۵کاهئن اوغوللاریندان
بعضئلری ده کَره‌نای آلّرئنده، یعنی آساف
اوغلو زَکّور اوغلو مئکایا اوغلو مَتّنه‌ی
اوغلو شِمَعیا اوغلو یوناتان اوغلو زِکَرئیّا،
۳۶قوحوملاری شِمَعیا، عَزه‌رِل، مئلله‌له‌ی،
گئلله‌له‌ی، ماعه‌ی، نِتَه‌نِل، یهودا، خَنانی، تاری
آدامی داوودون موسئقی آلَتلری ائله گدئردئلر.
شرئعت شوناس عِزرا اونلارین قاباغیندا
گدئردی. ۳۷چشمه دروازاسی یانیندا و
اونلارین قاباغیندا دووار یوخوشوندا داوودون
شهرئنئن پئلّه‌کَنلری ائله چیخیب، داوودون
سارایینین اوست طرفئندن شرقه طرف، سو
دروازاسینا قدر گتدئلر.
۳۸شوکور نغمه‌لری اوخویانلارین او بئری
دسته‌سی، دووارین اوستو ائله سول طرفه
گدئردی. من خالقین یاریسی ائله اونلارین
دالینجا یرئیئردئم. تَندئرلر بورجوندن کچئب
گِنئش دووارا قدر، ۳۹اِفرایئم دروازاسینین
اوستوندن کؤهنه دروازا، بالیقلار دروازاسی،
خَنه‌نِل بورجو، یوز بورجو و قویون دروازاسینا
قدر گتدئک. اونلار کشئکچئلر دروازاسیندا
دایاندیلار. ۴۰شوکور نغمه‌لری اوخویانلارین
ائکی دسته‌سی تاری معبدئنئن یانیندا آیاق
ساخلادی. من ده حؤکومت مأمورلارین
یاریسی ائله دایاندیم. ۴۱کَره‌نای چالان کاهئنلر
بونلار ائدئلر: اِلیاقئم، مَعَسِیا، مئنیامئن، مئکایا،
اِلیوعِنه‌ی، زِکَرئیّا و خَنَنیا؛ ۴۲مَعَسِیا، شِمَعیا،
اِلعازار، عوزّی، یِهوخانان، مَلکئیا، عِیلام و
عِزِر. نغمه‌چئلر یئزرَخیانین رهبرلئیی آلتیندا
نغمه اوخودولار. ۴۳او گون بؤیوک قوربانلار
گسئلدی و شادلیق اولدو، چونکی تاری
خالقا بؤیوک شادلیق ورمئشدی. آروادلار و
اوشاقلار دا سِوئنئردئلر و اورشلئمئن شَنلئیی
اوزاقلاردان اِشئدئلئردی.

معبد عئبادتی اوچون تأمئنات

۴۴اِله او گون آداملار تعیئن اولوندو کی،
ائعانه‌لرئن، ائلک محصولون و اوندا بئر
حئصّه‌لرئن ییغیلاجاغی آنبارلاری حئفظ
اتسئنلر. بوتون بونلار شرئعتده کاهئنلر و
لاوئلی‌لر اوچون نظرده توتولان شهرلرئن
اطرافینداکی زَمئلردن آنبارلارا گتئرئلمه‌لی
ائدی. چونکی یهودالی‌لار عئبادت ادن
کاهئنلرله لاوئلی‌لردن راضی ائدئلر. ۴۵اونلار،
نغمه‌چئلرله معبد قاپیچیلاری داوود و اوغلو
سولیمانین امرئنه اَساسن، اؤز تاریلارینا
خئدمت ادئب طاهئر اولما مراسئمئنی یرئنه
یتئردئلر. ۴۶چونکی قدئم زامانلاردا، داوودون
و آسافین گونلرئنده نغمه‌چئلر باشچیلاری
وار ائدی و تاریا حمد و شوکور نغمه‌لری
اوخونوردو. ۴۷بله‌جه زِروبّابئلئن و نِحِمیانین
دؤورونده بوتون ائسرایئللی‌لر هر گون

نغمه‌چئلری و معبد قاپیچیلارینی گونده‌لئک
پایلارلا تأمئن اتدئلر. اونلار لاوئلی‌لره دوشَن
پایی آییردیلار. لاوئلی‌لر ده هارون اؤولادلارینا
دوشَن پایی آییردیلار.

نِحمیانین ائصلاحاتی

۱۳ او گون موسانین کئتابیندان
اوخوندو و خالق قولاق آسیردی.
بو کئتابدا بله بئر یازی تاپیلدی: «تارینین
جاماعاتینا عَمّونلو و یا موآبلی هچ واخت
داخئل اولا بئلمز.»* ۲ چونکی موآب و
عَمّون اؤولادلاری ائسرايئل اؤولادلارینی
چؤرک و سو ائله پئشواز اتمه‌مئشدئلر. آمّا
بَلعامی اوجرتله توتموشدولار کی، ائسرايئل
اؤولادلارینی لعنت اتسئن. گرچی تاریمیز او
لعنتی برکته چِوئردی. ۳ ائسرايئل اؤولادلاری
قانونو اشئتدئکده بوتون یاد اِللی‌لری
ائسرايئلدن آییردیلار.
۴ بوندان اَوّل کاهئن اِلیاشئب کی، تاریمیزین
معبدئنئن آنبارلارینا نظارتچی تعیئن
ادئلمئشدی، طوبئیا ائله قوحوم ائدی ۵ و اونا
بؤیوک بئر اوتاق حاضیرلامیشدی. اورایا اَوّللر
تاخیل تقدئملری، کوندور، معبد اشیالاری،
شرئعته موطابئق لاوئلی‌لره، نغمه‌چئلره و معبد
قاپیچیلارینا ورئلَن تاخیلین، تزه شرابین و
زیتون یاغینین اوندا بئر حئصّه‌لری و کاهئنلره
ورئلَن ائعانه‌لر قویولاردی. ۶ بو ائش باش
ورنده من اورشلئمده دیئلدئم. اونا گؤره کی،
بابئل پادشاهی اَرتَخشَستانین حاکئمئیّتئنئن
اوتوز ائکئنجی ائلئنده اونون حوضورونا
گتمئشدئم. بئر مودّت سونرا پادشاهدان
ائجازه آلیب ۷ اورشلئمه قاییتدیم. اِلیاشئبئن
اتدئیی پئسلئیی، یعنی تاری معبدئنئن
حَیَطئنده طوبئیایا بئر اوتاق حاضیرلادیغی
باره‌ده خبر آلدیم. ۸ بو منه خوش گلمه‌دی،
اونا گؤره ده طوبئیانین بوتون اِو اشیالارینی
اوتاقدان بایيرا آتدیم. ۹ سونرا امر وردئم و
اونلار اوتاقلاری تمئزله‌دئلر؛ تاری معبدئنئن
اشیالارینی، تاخیل تقدئملرئنی، کوندورله
بئرلئکده اورایا گری گتئردئم.
۱۰ بئر ده خبر توتدوم کی، لاوئلی‌لرئن
پایلاری اونلارا ورئلمه‌يئب و خئدمت ادن
لاوئلی‌لرله نغمه‌چئلر هر بئری اؤز تورپاغینا
قاییدیبلار. ۱۱ من حؤکومت مأمورلارینی
تنبه ادئب دِدئم: «نه اوچون تارینین معبدئنه
اِهمال اولونوب؟» سونرا لاوئلی‌لرله نغمه‌چئلر
ییغیب وظئفه‌لرئنه قایتاردیم. ۱۲ او واخت
بوتون یهودالی‌لار تاخیلین، تزه شرابین و
زیتون یاغینین اوندا بئر حئصّه‌لرئنی آنبارلارا
گتئردئلر. ۱۳ کاهئن شِلِمیانی، شرئعت شوناس
صادوقو و لاوئلی‌لردن پِدایانی آنبارلارا
نظارتچی، مَتّنه‌ی اوغلو زَکّور اوغلو خانانی دا
اونلارین کؤمکچئسی تعیئن اتدئم. بو آداملار
اعتئمادا لایئق ساییلیردیلار و هموطنلرئنه
پای‌بؤلمه ائشی اونلارا دوشدو.
۱۴ ای تاریم، بونا گؤره منی یاددا ساخلا.
تاریمین معبدی و اوراداکی خئدمتلر اوچون
اتدئیئم یاخشی ائشلرئمی یوخا چیخارتما!
۱۵ او گونلر یهودادا گؤردوم کی، بعضی
آداملار سَبّت گونو اوزوم سیخیلان یرده
آیاقلاری ائله اوزوم سیخیردیلار و تاخیل
دسته‌لرئنی گتئرئب اِششَکلرئن اوستونه
یوکله‌يئردئلر. شراب، اوزوم، اَنجئر و هر
جور یوکلری ده سَبّت گونونده اورشلئمئن
ائچئنه گتئرئردئلر. بونا گؤره اِله او گون
ارزاق ساتانلارا آجیقلاندیم. ۱۶ اورادا یاشایان
صورلولار دا بالیق و موختلئف ماللار
گتئرئب سَبّت گونو اورشلئمده یهودالی‌لارا
ساتیردیلار. ۱۷ یهودا اعیانلارینا آجیقلانیب
اونلارا دِدئم: «نه اوچون بو پئس ائشی

۱۳:۱ باخ: تَثنیه کئتابی. ۲۳: ۳.

گـؤروب سَبّـت گـونـونو نجئس ادئرسئنئز؟
۱۸آتالارینیز مگر بله ائشلر اتمه‌دئلر؟ تاریمیز
بوتون بو بلالنی بئزئم و بو شهرئن اوستونه
بونا گؤره مگر گتئرمه‌دی؟ سئز حله ده سَبّت
گونونو نجئس ادئب اونون قضبئنی ائسرایئل
اؤولادلارینا آرتیریرسینیز.»
۱۹اورشلئم دروازالاریندا سَبّتئن باشلایاجاغی
آخشامچاغی امر اتدئم کی، قاپیلار قیفیللانسین.
تاپشیردیم کی، سَبّت قورتارانا قدر قاپیلاری
آچماسینلار. بعضی نؤکرلرئمی ده دروازالارین
قاباغینا قویدوم کی، سَبّت گونو شهره هچ بئر
یوک گتئرئلمه‌سئن. ۲۰تاجئرلر و هر جور مال
ساتانلار بئر-ائکی دفه گجه‌نی اورشلئمئن
اِشئئنده کچئرتدئلر. ۲۱اونلارا ائخطار ورئب
ددئـم: «نـه اوچـون دووارـیـن قاباغیندا
گِجَله‌یئرسئنئز؟ بئر ده بله اده‌سئنئز، سئزه اَل
قالدیرارام!» تاجئرلر ده او واختدان سَبّت گونو
گلمه‌دئلر. ۲۲سونرا لاوئلی‌لره امر اتدئم کی،
سَبّت گونونو تقدئس اتمک اوچون اؤزلرئنی
تمئزله‌یئب گلسئنلر و قاپیچی اولاراق
دروازالارین کِشئئنی چکسئنلر.
ای تاریم، بوندان اؤتری منی یاددا ساخلا و
بؤیوک محبّتئنه گؤره رحم اِله!
۲۳هم ده او گونلر او یهودئلری گؤردوم
کی، اَشدودلو، عَمّونلو و موآبلی‌لاردان آرواد
آلمیشدیلار. ۲۴اونلارین اوشاقلارینین
یاریسی اَشدود دئلئنده، یا دا اؤز خالقینین
دئلئنده دانیشیردی و یهودی دئلئنده دانیشا
بئلمئردی. ۲۵من اونلاری تنبه و لعنت اتدئم.
بعضئلرئنی ده دؤیوب ساچلارینی یولدوم.
او آداملارا تاری حاقّینا آند ائچدئرئب ددئم:
«قیزلارینیزی یاداِللی اوغوللارینا ورمه‌یئن،
اوغوللارینیزا و اؤزونوزه اونلارین قیزلارینی
آلمایین. ۲۶ائسرایئل پادشاهی سولیمان مگر
بونا گؤره گوناها باتمادی؟ چوخ مئلّتلرئن
آراسیندا اونون کئمی پادشاه یوخ ائدی و او،
تاریسینین سِوئملئسی ائدی. تاری اونو بوتون
ائسرایئل اوستونه پادشاه اتدی، لاکئن یاداِللی
آروادلار اونو بله گوناها سالدیلار. ۲۷ائندی
بئز سئزئن باره‌ده اِشئدَک کی، تاریمیزا خیانت
ادئب یاداِللی آروادلار آلماقلا بو بؤیوک
پئسلئیه عمل ادئبسئنئز؟»
۲۸حتّا باش کاهئن اِلیاشئبئن اوغلو
یویاداعین اوغوللاریندان بئری خورونلو
سنبَلّطئن کوره‌کَنی ائدی. بونا گؤره ده اونو
یانیمدان قوودوم.
۲۹ای تاریم، اونلاری یاددا ساخلا، چونکی
اونلار کاهئنلئیی، کاهئنلرله گسدئئن عهدی و
لاوئلی‌لری نجئس ادئبلر!
۳۰بله‌جه، خالقی بوتون یاداِللی شیلردن
تمئزله‌دئم. کاهئنلر و لاوئلی‌لرئن وظئفه‌لرئنی
موعَیّن اتدئم. هر کسی اؤز ائشئنئن باشینا
قویدوم. ۳۱ترتئبات وردئم کی، اودون و نوبار
محصولو تعیئن ادئلمئش واختدا گتئرئلسئن.
ای تاریم، منئم خیئرئمه بونلاری یاددا
ساخلا!